

Projektforslag for Mølholmdammen

En dam/sø på et vandløb vil altid fungere som en stort sandfang, hvilket også gælder for Mølholmdammen. Denne blev oprenset i 1956 og i 1995. I dag er den næsten tilgroet og den vil højst sandsynlig forsvinde som sø inden for 10 år, hvis der ikke foretages noget ekstraordinært på stedet.

Dammen er ikke en naturlig sø. Den blev etableret ved at lave en dæmning på tværs af vandløbet. Dæmningen har stemt vandløbet 7 meter op, og derved er der kommet en sø på lidt over 0,4 ha. Da dammen blev etableret, har den været 5-6 meter dyb de steder, hvor vandløbet løb.

Dammen har et opland på over 4 km², som er meget kuperet og 20 % er bebygget.

Vandløbet falder 67 meter på strækningen. Det er vurderet, at når der løber mindst vand i vandløbet løber der 15 l/s, og når der er mest, løber der ca. 600 l/s.

Vandløbet skal kunne fungere, både når der er lidt vand og når der er meget.

Det snoede vandløbet, der er lavet fra dæmningen og ned til der, hvor Mølholm Bækken løber under Fredericia vejen, har fungeret fint, siden det er lavet. Derfor bibeholdes denne strækning.

På nedenstående billede ses overløbet i Mølholm Dammen.

Her samles vandet og ledes gennem en rørledning ned til udløbet, som ses på næste billede.

I de 25 år, hvor vandet har løbet her, har der ingen oversvømmelse været ved dæmningen, og der har været minimal vedligeholdelse på de 2 bygværker.

Der etableres et nyt vandløb i den højre side af dammen fra broen ned til overløbet og hen til indløbet af det slyngede forløb undgår man, at vandløbet bruger dammen som sandfang.

Der laves et dige mellem dammen og vandløbet. Vandspejlet mellem dammen og vandløbet, bliver ikke ret stor.

Ved at sætte en spuns ind i dæmningen, kan man minimere den dæmning der skal etableres, samtidig kan der indbygges materiale fra søen til diget.

Det er en strækning på 120 meter, der skal sættes spuns i. Spunsen skal sættes, så toppen er 10 cm ounder toppen af jorddiget, og dermed ikke være synlig.

Der sættes plastikspuns i diget.

Der bliver ikke gennemstrømning i dammen, da dette, vil tilføre ekstra sand og næring til algerne i dammen. Der etableres et afløb i dammen, hvis der kommer meget vand til dammen.

Det eksisterende sandfang kan fjernes, da alt vandet ledes udenom dammen, da der ikke længere ledes materiale til dammen fra vandløbet.

Hele beton anlægget ved sandfanget fjernes (med hegn), og der etableres nye brinker. Disse sikres med sten, hvor betonen fjernes.

Anlægget ses på nedenstående billede.

De 2 eksisterende broer over vandløbet skiftes ud og der lægges nyt grus på stien langs det nye vandløb.

Projekt.

Fra sandfanget og ned til overløbet er der 170 meter. Hvoraf de 95 meter ligger i siden af dammen.

Vandløbet laves med en bund bredde på 1,5 meter og siderne i vandløbet laves med anlæg 1. Der etableres et dige mellem vandløbet og dammen.

Når vandløbet kommer efter overløbet, mindskes bund bredden til 0,5 meter over en strækning på 15 meter.

Siderne i vandløbet beklædes med sten, med en maksimal størrelse på 10 cm, stene lægges ud i et lag på 20 cm. For hver 5 meter lægges der en sten ud med en diameter på ca. 25 cm, der graves halvt ned i bunden.

På nedenstående kort er vist med blåt det nye vandløbs placering i dammen og den brune er den nye dæmning med indbygget spuns (gul streg).

Diget der etableres laves med anlæg 1 mod Vandløbet og 3 ud mod søen. Diget etableres med en krone bredde på 1 meter. Midt i diget sættes en spuns, der er 2 meter lang, 10 cm under dige toppen (kronetop).

Diget skal være 1,25 meter højere end vandløbsbunden.

Dammen skal oprenses. Dammen vil fremover få et konstant vandspejl. Dammen vil blive noget mindre end i dag, ca. 20 %. Ved at bruge spuns vil det være muligt at bruge noget af materialet i dammen til dæmningen, og derved er der ikke så meget materiale, der skal bortskaffes.

Konsekvenser:

Alt vandet kan forsat komme forbi Mølholmdammen. Det meget vand, der har været i vinteren 2023/2024, har ikke givet problemer med overløbet i dammen. Det vil sige, at det eksisterende vandløb og overløb godt kan klare de store vandmængder.

Med de dimensioner der er valgt, vil vanddybden i vandløbet ikke komme over 0,80 meter over bunden af vandløbet. Samtidig laves diget mellem vandløbet og dammen 1,25 meter højere end vandløbet, derved sikres det, at der ikke løber vand fra vandløbet ind i søen.

Viser det sig at vandstanden falder i dammen om sommeren, vil der blive opstillet en pumpe.

Kommer der meget regn i dammen, vil det opsatte overløb i dammen, sikre af dammen ikke løber over og laver skader i området.

Når dammen er oprenset, vil den fremover ikke komme materiale fra vandløbet ind i dammen og dermed forblive en dam i mange år fremover.

Vandløbs fisk og smådyr, vil fremover ikke blive fanget i dammen, men blive i vandløbet.

Dammen vil også få det bedre, endnu bedre, hvis folk holdt op med at fodre ænder i dammen.

Tidsplan:

Projektet forventes udført i marts 2025.

Økonomi:

Vejle Kommune betaler for projektet.

Vejle den 13. november 2024

Tony Bygballe